

ספרי' – אוצר החסידים – ליובאוויטש

התוועדות

כבוד קדושת

אדמו"ר מנחם מענדל

זצוקללה"ה נבנ"מ זי"ע

שניאורסאהן

מליובאוויטש

ש"פ כי תבוא, ח"י אלול, ה'תשכ"ו

יו"ל לש"פ כי תבוא, ח"י אלול, ה'תשע"א

יוצא לאור על ידי מערכת

„אוצר החסידים“

ברוקלין, נ.י.

770 איסטערן פארקוויי

שנת חמשת אלפים שבע מאות שבעים ואחת לבריאה

בס"ד.

פתח דבר

לקראת ש"פ כי תבוא, יום הבהיא ח"י אלול הבעל"ט, הננו מוציאים לאור — בפעם הראשונה — חלק מהתוועדות ש"פ תבוא ה'תשכ"ו, הנחה בלתי מוגה (הביאור בפרש"י י"ל בשנת תשס"ו).

*

בתור הוספה — מכתב (תדפיס מכרכי "אגרות-קודש — מילואים" מהשנים תרפ"ה-תשל"ה, שמכינים עתה לדפוס).

*

ויה"ר שנזכה תיכף ומיד ממש לקיום היעוד "הקיצו ורננו גו'", ומלכנו נשיאנו בראשם, וישמיענו נפלאות מתורתו, "תורה חדשה מאתי תצא".

ועד הנחות בלה"ק

י"ג י"ו אלול, ה'תשע"א (ופרצת),
ברוקלין, נ.י.

©

Published and Copyright 2011 by
LAHAK HANOCHOS INC.

788 Eastern Parkway Suite #408 Brooklyn, New York 11213

Tel. (718) 604-2610 • Fax. (206) 666-1770

E-mail: info@lahak.org • Internet: <http://www.lahak.org>

The Kehot Logo is a registered trademark of Merkos L'inyonei Chinuch, Inc.

5771 • 2011

Printed in the United States of America

נדפס באדיבות דפוס
The PrintHouse
538 Johnson Ave. Brooklyn N.Y. 11237
(718) 628-6700

נסדר והוכן לדפוס
על ידי חיים שאול בן חנה
בדפוס „ועד הנחות בלה"ק"
Tel. (718) 604-2610 Fax. (206) 666-1770

נדפס בסיוע ולזכות בנימין בן חדה ומשפחת פדרמן ולזכות אמם חדה בת לאה רייזל

בס"ד. שיחת ש"פ כי תבוא, ח"י אלול, ה'תשכ"ו.

בלתי מוגה

א. אודות ח"י אלול ישנם הרבה שיחות של רבינו נשיאנו, וכמה מהם נדפסו כבר, ולכן, מספיק להביא עתה את תוכן הדברים של אחת השיחות, ורק מה שנוגע לעניננו, ואילו שאר הפרטים והסגנון המדוייק כו', יכול כל אחד לעיין בפנים.

בשיחת ח"י אלול תש"ג¹, סיפר כ"ק מו"ח אדמו"ר מה שאמר לו אביו, כ"ק אדמו"ר (מהורש"ב) נ"ע (לאחרי שחזרו מהטיול), בח"י אלול תרנ"ח (במלאות שתי מאות שנה ללידת הבעש"ט) קודם תפלת ערבית: "ברור הדבר, אשר כעת, שמתקרב זמן תפלת ערבית, מכריזין ברקיע על אודות חגיגת יום הולדת מורנו הבעש"ט, בהכרות התעוררו צדיקים והכינו עצמכם לקראת החגיגה הקדושה".

ובהמשך הדברים מביא מאמר הזהר²: "בפלגות ליליא קוב"ה אתי לאשתעשע עם צדיקייא בגינתא דעדן",

ומבאר, ש"עם היות דחיי הנשמות בג"ע . . הוא בעולם שכולו טוב וכולו קודש, שאין בו חול, כי בכל עולם ועולם הנה מדריגת הג"ע דעולם ההוא הוא מדריגת אצילות דעולם ההוא, והוא כולו טוב, הנה בכל זה, הרי גם בזה יש הפרש והבדל בין יומא דחול, שבת ומועדים",

[וכידוע³ שאף שהעולמות העליונים הם למעלה מהזמן, הנה גם בהם יש חילוקי מדריגות לפי חילוקי הזמנים בעולם שלמטה],

ומסיק: "ובודאי כי השעשועים אשר ישתעשע הקב"ה עם הצדיקים בגינתא דעדן בלילה זה — יהי' כשמחת המועדים".

ב. ומוסיף כ"ק מו"ח אדמו"ר לספר אודות דברי כ"ק אדנ"ע⁴:

"כשהנני משים לבי ודעתי — ממשיך הוד כ"ק אאמו"ר הרה"ק — להתבונן בתולדות ימי מורנו הבעש"ט ובתולדות ימי כ"ק אדמו"ר הזקן, וארחות חייהם בעבודה קשה במסירת נפש על קדושת שמו ית'

(1) שיחה ד' (סה"ש תש"ג ע' 179 ואילך). (4) ראה שו"ע אדה"ז או"ח (מהדר"ב)

(2) שם ע' 186. ס"א ס"ח. וש"נ.

(3) ח"א עב, א. פב, ב. צב, א. קלו, רע"ב. (5) שם ע' 187.

קעח, ב. רלא, ב. ועוד.

במלחמתם על הבעל-דבר למעלה ועם מנגדי שיטתם ותורתם למטה, ובחסידי א"ל עליון נצחום — הנה ודאי הדבר אשר חגיגת ימי הולדתם צריכים לחוג ברקיע כחגיגת שרי צבאות החוזרים ממערכות המלחמה עם זרי נצחון בידיהם", ומסיים, ש"אין לשער כלל גודל עוצם מעלת הפלאות השמחה וההוד וההדר הזיו והזוהר המאיר בהיכל הבעש"ט".

והענין בזה:

שיטתם ותורתם של הבעש"ט ואדמו"ר הזקן — שגם יום הולדתו בח"י אלול — היא שיטת ותורת החסידות: תורת החסידות הכללית שנתגלתה ע"י הבעש"ט, ותורת חסידות חב"ד שנתגלתה ע"י אדמו"ר הזקן, שענינה להמשיך את תורת החסידות למטה באופן של הבנה והשגה כו'. [ולמעשה גם מהפנתגם שהבעש"ט גילה את כללות הענין, ואדמו"ר הזקן גילה את הדרך שמגיעים לזה].

והרי ידוע שמצד גודל העילוי וההפלאה כו' שבענין התגלות תורת החסידות, היו על זה מניעות ועיכובים וקטרוגים כו' למעלה, וכתוצאה מזה — גם למטה, ולכן הוצרכו הבעש"ט ואדה"ז לנהל מלחמה מתוך מס"נ על התגלות החסידות, עד שניצחו במלחמתם.

ולכן, הנה "חגיגת ימי הולדתם צריכים לחוג ברקיע כחגיגת שרי צבאות החוזרים ממערכות המלחמה עם זרי נצחון בידיהם".

ויש לומר בביאור המשל מ"שרי צבאות החוזרים ממערכות המלחמה עם זרי נצחון בידיהם" — ש"זר" הוא כמו כתר ועטרה שע"ג הראש, שהו"ע המקיף, והיינו, שע"י הנצחון במלחמה על התגלות החסידות, הנה לא זו בלבד שישנם האורות הפנימיים דתורת החסידות, אלא שנמשכו וניתוספו גם אורות מקיפים — "מקיף" אפילו ביחס לגודל מעלתם של הבעש"ט ואדה"ז.

ג. וממשיך בהשיחה⁶:

"בנוהג שבעולם, אשר בחגיגת שר הצבא, הנה גם חיילות מחנותיו ושריהם מתכבדים באותות כבוד ובמתנות, כל אחד מהם כפי כהונת משמרתו במחנות שר הצבא, וכל איש בחיל שר הצבא כפי עבודתו וכפי מסירתו הנאמנה בעבודתו. וכן הוא גם בחגיגה קדושה זו, אשר בטח הנה כל החבריא קדישא מתלמידי הבעש"ט ותלמידי תלמידיו נשיאי ישראל

(6) ראה שיחת ח"י אלול תש"י בתחלתה (7) ראה בית רבי ח"א פט"ז (בהערה). (תו"מ ח"א ע' 190). וש"נ. וראה גם לקו"ש ח"ל ע' 170.

לדורותיהם עם מקושריהם, הנה כולם, כל אחד לפי ענינו, יתכבדו במתנות רבות, בעילוי נשמותיהם הקדושות בעילוי אחר עילוי".

וכל זה בנוגע לנשמות שנמצאים בעולם העליון; ואח"כ ממשיך ומוסיף גם בנוגע לנשמות בגופים:

"גם אנחנו, שוכני בתי חומר בארץ הלזו הגשמית, נזכרים לטובה ולברכה בתפלתו של בעל השמחה, המעורר רחמי שמים על מקושרי מקושריו ההולכים בעקבותיהם, לשקוד בתורת כ"ק אבותינו רבותינו הק', וללכת במסלה הרחבה בעבודת הבורא בעבודה שבלב ובתיקון המדות ואהבת ישראל".

ד. ויש לדייק בלשון השיחה "שוכני בתי חומר" — שהמדובר הוא גם אודות אלו שנשמותיהם מלובשות (לא רק בגוף גשמי, אלא גם) בגוף חומרי, ואעפ"כ, גם אליהם מגיעים הענינים שנמשכים ביום זה.

והגע עצמך:

מדובר אודות חגיגת יום הולדת של הבעש"ט ואדמו"ר הזקן, שגדלה ביותר הפלאות מעלתם כו', ובפרט כאשר חוגגים ימי הולדתם "כחגיגת שרי צבאות החוזרים ממערכות המלחמה עם זרי נצחון בידיהם", כאמור לעיל שהו"ע המשכת בחי' נעלית ביותר שאפילו ביחס לבעש"ט ואדמו"ר הזקן הרי זה רק בבחי' מקיף.

ומבלי הבט על גודל העילוי — הרי זה נמשך ומגיע גם לאלו שנשמותיהם מלובשות בגוף חומרי!

ואדרבה — היא הנותנת: בגלל שהמשכה היא ממקום נעלה ביותר, לכן ביכלתה להגיע עד למטה ביותר.

וכפי שמבאר בהשיחה, שגם "שוכני בתי חומר בארץ הלזו הגשמית, נזכרים לטובה ולברכה בתפלתו של בעל השמחה, המעורר רחמי שמים וכו'", וכיון שזוהי התעוררות שבאה מלמעלה, הרי זה לפי ענינו ומצבו של המעורר כו'.

אמנם, אע"פ שזוהי המשכה שבאה ע"י התעוררות רחמי שמים מלמעלה, מ"מ, מובן שצריכה להיות גם ההכנה לזה מצד עבודת המטה.

ה. וזהו הקשר לענין הנוסף שישנו בח"י אלול — כפי שמבאר כ"ק מו"ח אדמו"ר בהתוועדות הנ"ל⁸:

(8) שיחה ו' (סה"ש שם ע' 177 ואילך).

בח"י אלול מתחילה ההכנה המיוחדת לר"ה במשך י"ב ימים שבהם צריך להיות ענין התשובה לאחרי חשבון הנפש בנוגע לכל י"ב חדשי השנה, יום לחודש יום לחודש, החל מח"י אלול עצמו, שהוא יום חשבון הנפש על חודש תשרי שעבר.

והענין בזה⁹:

חודש תשרי — נוסף לכך שהוא אחד מי"ב חדשי השנה, והימים שבו הם חלק משנ"ד או שפ"ה ימי השנה, הרי הוא גם חודש כללי, הן בנוגע להמשכה על כל השנה הבאה, שכל הענינים שבו הם ענינים כלליים שנמשכים על כל השנה כולה¹⁰, והן בנוגע לתיקון השנה שעברה, כדאיתא במדרש¹¹ ש"תשרי" הוא מלשון "תשרי ותשבוק ותכפר על חובי עמך".

וכיון שח"י אלול הוא יום חשבון הנפש על חודש תשרי, הרי מובן, שעבודת התשובה דח"י אלול היא עבודה כללית ביותר, וכוללת גם את העבודה של כל י"ב הימים עד ר"ה שבהם הוא חשבון הנפש על כל שאר חדשי השנה.

וזוהי גם עבודת המטה שעל ידה זוכים לכל הגילויים הקשורים עם יום ההולדת של הבעש"ט ואדמו"ר הזקן, כולל גם המשכת המקיף המרומז בענין ה"זרי נצחון".

ויש להוסיף ולהעיר, שענין הנצחון מודגש גם בחודש תשרי — כדאיתא במדרש¹² בנוגע לנטילת ד' מינים בחג הסוכות: "משל לשנים שנכנסו אצל הדיין ולית אנן ידעין מאן הוא נוצח, אלא מאן דנסב באיין (כידון¹³) בידו", אנן ידעין דהוא נצוחיאי, כך ישראל ואומות העולם באיין ומקטרגים לפני הקב"ה בר"ה, ולית אנן ידעין מאן נצח, אלא במה שישראל יוצאין מלפני הקב"ה ולולביהן ואתרוגיהן בידן, אנו יודעין דישראל אינון נצוחיאי, ובאופן שגם אומות העולם רואים זאת בגלוי ומודים בזה, שלכן, "הללו את ה' כל גוים שבחוהו כל האומים כי גבר עלינו חסדו"¹⁴.

ו. ויה"ר שתהי' העבודה דח"י אלול בכל הענינים האמורים לעיל,

(11) ויק"ר פכ"ט, ח.

(12) שם פ"ל, ב.

(13) ערוך — הובא במת"כ.

(14) תהלים קיז. וראה ד"ה זה בתו"מ

סה"מ תשרי ע' קפו ואילך. וש"נ.

(9) ראה גם תו"מ חכ"א ע' 261.

(10) ראה מאמרי אדה"ז תקס"ו ע' שעט.

אוה"ת סוכות ע' א'תשנו. ברכה ע' א'תתסו.

סה"מ תרנ"ד ע' לו. תרע"ח ע' רעח. תש"ב ע'

49. ועוד.

כולל גם מה שמבאר כ"ק מו"ח אדמו"ר בשיחה אחרת (שגם היא נדפסה כבר¹⁵), שח"י אלול מוסיף חיות בעבודה דחודש אלול, שע"ז נעשית המשכת תוספת חיים מלמעלה, כמ"ש¹⁶ "מחי' חיים יתן לך חיים", וזו תהי' ההכנה המתאימה לשנה הבאה — שנוכה לכתיבה וחתימה טובה לשנה טובה ומתוקה בטוב הנראה והנגלה, בבני חיי ומזוני רויחי.

* * *

ז. בהמשך שיחת ח"י אלול הנ"ל¹⁷ נתבאר ענין נוסף, שעפ"ז מתורצת שאלה בנוגע לכללות ענין השמחה ביום הולדת (בכלל, ובפרט יום הולדת) של צדיק — דלכאורה, מהי השמחה ביום הולדת, הרי לידת האדם מתוארת בתורת החסידות בשם "ירידת הנשמה".

ובפרטיות יותר:

כיון שענין זה נקרא בתורה בשם "ירידה", הרי מובן שאין זה רק שינוי מקום בלבד, אלא זוהי ירידה גם באיכות ובפנימיות הענינים, ובזה גופא — לא רק ירידה שבערך, אלא ירידה גדולה ביותר באופן שבאין ערוך.

וכמובן גם ממה שאומר כל אחד מישראל בכל בוקר בברכת השחר כשניעור משנתו,

— שזהו בדוגמת ענין הלידה, כמובן ממ"ש רבינו הזקן בשו"ע¹⁸ בביאור א' הטעמים לנטילת ידיים בבוקר, "לפי שכל אדם כשהקב"ה מחזיר לו נשמתו נעשה כברי' חדשה, כמ"ש¹⁹ חדשים לבקרים כו'" — "נשמה שנתת בי טהורה היא (ואח"כ) אתה בראתה כו"²⁰, והיינו, שירידת הנשמה למטה נקראת בשם "בריאה", שלשון זה מורה על התהוות יש מאין, כמ"ש הרמב"ן בריש פ' בראשית בפירושו "בראשית ברא": "אין אצלנו בלשון הקודש בהוצאת היש מאין אלא לשון ברא", ש"עשה אינו ישנו"²¹ — שזהו ענין שבאין ערוך.

וכל זה אפילו בנוגע להענין ד"ברי' חדשה" כפי שנעשה בכל יום,

(15) שיחת ח"י אלול תש"ה (סה"ש תש"ה ע' 177. וש"נ.
 (16) יומא עא, א.
 (17) שיחת כ' אלול (סה"ש תש"ג ע' 189
 (18) או"ח רס"ד.
 (19) איכה ג, כג.
 (20) ראה גם לקו"ת שה"ש ו, ג. ובכ"מ.
 (21) ספר יצירה פ"ב מ"ו — הובא ברמב"ן שם.
 (ואילך).

— שזהו בהוספה על ענין חידוש כללות הבריאה בכל רגע, כתורת הבעש"ט²² על הפסוק²³ "לעולם הוי' דברך נצב בשמים", שדבר הוי' שבו נבראו שמים וארץ וכל צבאם מלוכש תמיד בכל הנבראים להחיותם מאין ליש —

ועאכו"כ בנוגע ללידת האדם כפשוטה, ביום הולדתו בפעם הראשונה (שהרי סוכ"ס אינו דומה מה שנעשה כברי' חדשה בכל יום ללידתו בפעם הראשונה) — שזהו בודאי ענין של בריאה באופן שבאין ערוך.

וכללות הענין בזה — שכאשר הנשמה היא למעלה שייכת היא לעניני אלקות בלבד, ואילו בירידתה למטה נעשית השייכות לענינים גשמיים וחומריים כו'.

וכיון שזוהי ירידה גדולה, "וכל הדרכים בחזקת סכנה"²⁴, וכפי שדרשו רז"ל²⁵ על הפסוק (שבפרשת השבוע²⁶) "ברוך אתה בבואך וברוך אתה בצאתך", "שתהא יציאתך מן העולם כביאתך לעולם, מה ביאתך לעולם בלא חטא אף יציאתך מן העולם בלא חטא" — אינו מובן: מהי גודל השמחה ביום הולדת, דלכאורה — אדרבה!?

אך הענין הוא — כפי שמבאר בשיחה הנ"ל שתורת החסידות מבחירה זאת בביטוי הידוע "ירידה צורך עלי".

ח. והענין בזה²⁷:

למרות גודל ירידת הנשמה בבואה למטה להתלבש בגוף, הרי כאשר בהיותה למטה ממלאת הנשמה את תפקידה ושליחותה בבירור נפש הבהמית והגוף וחלקו בעולם, אזי נעשה מהירידה — עלי', והעלי' היא לא רק שחוזרת למקום שבו היתה הנשמה קודם ירידתה למטה (דא"כ, מהו הצורך והתועלת שבזה), אלא יתירה מזה, שדוקא ע"י הירידה למטה מתעלית הנשמה לדרגא נעלית יותר שבאין ערוך, שלא היתה יכולה להגיע אלי' לולי הירידה למטה.

ובהקדמה:

קודם ירידתה למטה היתה הנשמה במעמד ומצב ד"טהורה היא", דקאי על עולם האצילות²⁸, ולא רק אצילות הפרטית, אלא גם אצילות

(22) תניא שער היחוד והאמונה בתחלתו.

(26) כח, ו.

(23) תהלים קיט, פט.

(27) ראה גם תו"מ חל"ד ע' 105.

(24) ירושלמי ברכות פ"ד ה"ד.

(28) ראה לקו"ת ראה כז, א. ובכ"מ.

(25) ב"מ קז, א.

הכללית²⁹. וא"כ, כשאומרים שע"י ירידתה למטה מגעת הנשמה למדריגה עליונה יותר מכמו שהיתה לפני^ז, הרי זו מדריגה שלמעלה מסדר השתלשלות.

ולכאורה אינו מובן — דממה-נפשך: אם זוהי מדריגה שלמעלה מהשתלשלות — איך יכולים להגיע אלי' ע"י עבודת האדם בירידת נשמתו למטה, בה בשעה שכל מציאות האדם ועבודתו היא בסדר השתלשלות? אך הענין הוא — שזהו לפי ששרש נש"י הוא למעלה מהעולם, כדאייתא בתדב"א³⁰ שמחשבתן של ישראל קדמה לכל דבר, וכמובן גם ממארז"ל³¹ "במי נמלך (אם לברוא את העולם) בנשמותיהם של צדיקים".

ט. ומוסיף בהשיחה, שמצד גודל העלי' שנעשה אצל הנשמה דוקא ע"י ירידתה למטה — ממתנינה הנשמה אלפי שנים עד שיבוא הזמן שתישלח למטה ע"י הקב"ה למשך מאה ועשרים שנה! ולהעיר, שזהו דבר חידוש, אשר, אילו לא הי' מפורש להדיא, לא הי' עולה על הדעת:

בהשקפה ראשונה מסתבר לומר, שכאשר הנשמה נמצאת למעלה, אזי היא עסוקה בעניני' כו', ורק בכוא הזמן — יורדת למטה כו'. ומחדש בהשיחה, שא' הענינים של הנשמה בהיותה למעלה הוא — לחכות ולהמתין מתוך תשוקה וגעגועים מתי יבוא הזמן שתרד למטה. והגע עצמך:

בהיותה למעלה נמצאת הנשמה במעמד ומצב הכי טוב שאין למעלה הימנו — ללא שום פגם (שהרי הנשמה עצמה אינה צריכה תיקון כלל³²), וללא העלמות והסתרים כו', שהרי היא עומדת בעולם האצילות, עולם האלקות ועולם האחדות³³, שבו איהו וחיוהי חד איהו וגרמוהי חד³⁴, וכמבואר בלקו"ת³⁵ ש"הנשמות שעדיין לא ירדו לעולם הזה להתלבש בגוף ונפש הבהמית, ועודן .. בביטול והתכללות ממש באור א"ס ב"ה .. נקראו בנות ירושלים .. שמקבלים עליהם בחי' יראה שלם דהיינו שלימות היראה .. בבחי' ביטול אמיתי דאיהו וחיוהי חד שבבחי' אצילות".

(29) ראה אוה"ת בלק ע' תתקסב ואילך. (32) תניא פל"ז (מח, ב) — מע"ח שער ענינים ע' עז ואילך. כ"ו פ"א.
(30) ראה תדב"ר פי"ד. ב"ר פ"א, ד. (33) ראה תו"מ חל"ו ע' 21. וש"נ.
(31) ראה גם לקו"ש חל"ד ע' 222. וש"נ. (34) תקו"ז בהקדמה (ג, סע"ב). וראה (35) ב"ר פ"ח, ז. רות רבה רפ"ב. תניא אגה"ק רס"כ. ובכ"מ.
(35) שה"ש שם ואילך.

ואעפ"כ, לא מסתפקת הנשמה בכל העילוים הנ"ל, אלא ממתינה אלפי שנים מתוך תשוקה וגעגועים מתי יבוא הזמן שתרד למטה, בידעה, שדוקא ע"י הירידה למטה ביכלתה להתעלות לדרגא נעלית יותר שבאין ערוך.

וזהו כללות הביאור על גודל השמחה שביום הולדת — כי, למרות שאז מתחיל ענין הירידה, ויודעים שכל הדרכים בחזקת סכנה, והלואי שתהא יציאתך מן העולם כביאתך לעולם, מ"מ, כדאי הדבר, כיון שדוקא ע"ז יכולים לבוא לתכלית העלי'.

י. וההוראה מזה בנוגע אלינו שוכני בתי חומר:

אצל כל אחד מישראל, יש זמנים מסויימים (אפילו בכל יום, ועאכו"כ בכללות השנה) שבהם נמצא במעמד ומצב נעלה בעבודת ה', כך, שההתעסקות בענינים גשמיים נחשבת עבורו ל"ירידה".

ואעפ"כ, כאשר לפתע מזדמנת לו אפשרות לעשות טובה ליהודי בגשמיות — עליו להפסיק מעניניו הנעלים ולירד ממדרגתו ולעסוק בדבר גשמי זה, ודוקא ע"י ירידה זו יבוא לעילוי גדול יותר.

יא. ובענין זה יש לימוד והוראה מרבינו הזקן — בעל יום ההולדת דח"י אלול:

ידוע מה שסיפר כ"ק מו"ח אדמו"ר³⁶ אודות גודל המס"נ של רבינו הזקן לנתק את עצמו ("אפריסן זיך") מהדביקות ד"עמך לא חפצתי"³⁷, ולהתמסר לעשיית טובה ליהודי.

והגע עצמך:

עבודתו של רבינו הזקן היתה באהבה בתענוגים כו', בבחי' "מי לי בשמים ועמך לא חפצתי בארץ"³⁷, וכפי שהי' נשמע הלשון שהי' אומר בדביקותו: "איך וויל זע גאָרנישט, איך וויל ניט דיין ג"ע (לא ג"ע התחתון ואפילו לא ג"ע העליון), איך וויל ניט דיין עוה"ב, איך וויל מער ניט אַז דיך אַליין".

ואעפ"כ, בשמעו שיש אשה מישראל שזקוקה לעזר וסיוע בגשמיות³⁸ — הפסיק באמצע הדביקות בעבודתו הנעלית באהבה

36 לקו"ד ח"א מה, רע"א. — נעתק ב"היום יום" יח כסלו.
 37 תהלים עג, כה. וראה סהמ"צ להצ"צ 38 ראה גם תו"מ — רשימת היומן ריש שרש מצות התפלה פ"מ (דרמ"צ קלח, ע' שסא. וש"נ.

בתענוגים כו', כדי לעשות טובה לאשה מישראל בענין גשמי, ששייכת רק לנשמות בגופים יושבי בתי חומר.

ובזה התבטאה מעלת המס"נ של רבינו הזקן — כיון שבעת עשיית טובה ליהודי לא הי' יכול להשאר באותו מעמד ומצב כמו בעת דביקותו, ובשביל זה הוצרך לנתק את עצמו מהדביקות ד"עמך לא חפצתי"!

וסיפור זה סיפר כ"ק מו"ח אדמו"ר (לא כדי להראות את גודל מעלתו של רבינו הזקן, אלא) כדי ללמדנו הוראה.

ובהקדמה — ש"אף כי מי הוא זה ואיזהו אשר ערב לכו לגשת כו'" (כלשון רבינו הזקן בתניא³⁹), מ"מ, כיון שמדובר אודות א' מנשיאי ורועי ישראל "הממשיכים חיות ואלקות לכללות נשמות ישראל"⁴⁰, הרי "אפס קצהו ושמץ מנהו"³⁹ שייך גם לכל המקושרים אליו ההולכים בעקבותיו, ועל ידם גם לכל ישראל.

וההוראה היא — שיש בכחו של כל אחד מישראל, שגם בהיותו במעמד ומצב נעלה בעבודתו, יוכל לנתק את עצמו ולירד ממדריגתו כדי לעשות טובה ליהודי, וכאמור, שדוקא ע"י ירידה זו יתוסף אצלו עילוי גדול יותר⁴¹.

* * *

יב. מאמר (כעין שיחה) ד"ה והי' כי תבוא אל הארץ גו'.

* * *

יג. הביאור בפרש"י ריש פרשתנו עה"פ "ולקחת מראשית כל פרי האדמה וגו'" — י"ל לש"פ תבוא, תשס"ו.

* * *

כו. בסיום שיחת כ"ף אלול הנ"ל⁴², דיבר כ"ק מו"ח אדמו"ר אודות ניגון ה"ארבע בבות" של רבינו הזקן, ומצויין בהשיחה: וכל המסובים מנגנים ניגון ה"ארבע בבות" בהתעוררות גדולה.

(והמשיך כ"ק אדמו"ר שליט"א:)

בדרך כלל נזהרים שלא לנגן ניגון ה"ארבע בבות" אלא בזמנים מיוחדים⁴³.

(42) סה"ש שם ס"ע 197 ואילך.
(43) ראה סה"ש תרפ"ח ע' 12. וש"נ.

(39) פמ"ד (סג, א).
(40) שם רפמ"ב.
(41) חסר סיום השיחה (המו"ל).

אמנם, בעמדנו ביום ח"י אלול, יום הולדת של הבעש"ט ואדמו"ר הזקן,

ובפרט בקביעות שנה זו שח"י אלול חל ביום השבת,

ומה גם שהשנה כולה היא שנת השמיטה, "שבת להוי" . . שבת שבתון"⁴⁴, ועומדים כבר קרוב לסיומה, שאז ("מקץ שבע שנים במועד שנת השמיטה בחג הסוכות"⁴⁵, "במוצאי יום טוב הראשון של חג הסוכות שהוא תחילת ימי חולו של מועד של שנה שמינית"⁴⁶) ישנו הציווי "תקרא את התורה הזאת נגד כל ישראל באזניהם הקהל את העם האנשים והנשים והטף גו"⁴⁷, "להקהיל כל ישראל אנשים ונשים וטף בכל מוצאי שמיטה בעלותם לרגל ולקרות באזניהם מן התורה פרשיות שהן מזרזות אותן במצות ומחזקות ידיהם בדת האמת . . והמלך הוא שיקרא באזניהם כו"⁴⁸ — המלך דוקא, ואם אין מלך אין קורין, ולכמה דעות צ"ל עכ"פ הגדול שבגדולים⁴⁹,

הרי כיון שזהו ח"י אלול מיוחד, שחל בשבת, ובשנת השמיטה — שזהו דבר נדיר, אחת לשבע שנים — ינגנו עתה ניגון ה"ארבע בבות", ובודאי יהי' זה לטובה ולברכה, ויומשכו כל ההמשכות בגשמיות וברוחניות, כל טוב גשמי וכל טוב רוחני.

ובלשון כ"ק מו"ח אדמו"ר בסיום שיחה הנ"ל: "כתיבה וחתימה טובה בגשמיות וברוחניות לנו ולמשפחותינו ולכלל ישראל. לשנה טובה תכתבו ותחתמו".

(48) שם ה"א-ג.

(49) ראה בהנסמן בלקו"ש חל"ד ע' 189

הערה 20.

(44) בהר כה, ד"ה.

(45) וילך לא, יו"ד.

(46) רמב"ם הל' חגיגה פ"ג ה"ג.

(47) שם, יא"ב.

הוספה

בי"ה, י"ב אלול תשי"ז
ברוקלין.

שלום וברכה!

לאחרי ההפסק הכי ארוך נתקבל מכתבו מיום החמישי, בו כותב אשר ממשיך בהמוסד שברשותו ב... ותקותי אף שאינו מזכיר עדי"ז, שלא רק ממשיך כמו שהי' בעבר, אלא מקיים גם בזה ציווי תוה"ק מעליך בקודש, שאם בכל עניני תורה כן הוא – עאכו"כ בענינים אשר בשטח החנוך, כמובן. ואין לך דבר העומד בפני הרצון.

במ"ש אודות בנו האברך שליט"א אופן לימודו עתה וההשקפה בהנוגע לעתיד, הנה כיון שאין דרכי להדרש ללא שאלוני, לא נעתי ע"ע בשאלה זו במכתבי אליו ואפילו לא לזוגתו תחי' כשהיתה כאן. אף שכמו **בן** נפלאתי הפלא ופלא, ופלא מהול בצער, למקום חינוכו. לשאלתי בזה [...] – ביארו לי, כמו שכותב במכתבו, שבעיקר נעשה זה ע"י זוגתו תחי', אף שכמו **בן** אין זה הצדקה כלל בהנוגע אליו (עיין הפס"ד בשו"ע רבנו או"ח ריש סי' שמ"ג). ובפרט בידעי חינוכו. והתנמי היתה עוד יותר גדולה על זוגתו תחי'.

וכותב הנני זה במכתבי – כיון שבטח תראה מכתב זה שלי, כי האומנם לפי דעתה, זו היתה כוונת כ"ק מו"ח אדמו"ר כשסידר הקדושין שלהם (שכמובא בפוסקים גם ע"פ דין הנגלה סיום הענין הוא בהולדת הבנים), שדוקא בן זה יושלח ללמוד באותו המקום לשם נשלח על ידם? והרי חינוך זהו ענין שאי אפשר לאחר זמן לשנותו ולשפרו. ואפילו את"ל שהמתחנך יעשה את זה על דעת עצמו, בכל זה כל שנגרם לו ע"י אלו ששלחוהו לא לזה המקום שצריך הי' להשלח – לא יתוקן עי"ז.

מובן שאין כוונתי בכל הכתיבה האמורה לצער אותו ואת זוגתו תחי'. ובאתי בזה רק כיון, שלאחרי כל זה – נראה במכתבו שגם עתה לדעתם טוב עשו בהני"ל. ובמילא גם לעתיד יעשו בהמשך בכיוון הני"ל.

מובן שמה שכותב שעתה יסכימו שיסע לכאן אין מזה כל ראוי לא רק להיפך אלא גם לא לחלישות עמדתם. כי בטח נסיעתו – הוא מטעם הידוע וכיו"ב. ואין לזה כל שייכות לעניני דא"ח.

נדפסה בקונטרס "צדיק למלך" ז' ע' 158 ואילך.
ציווי תוה"ק מעליך בקודש: ברכות כח, א. וש"נ.
סיום הענין הוא בהולדת הבנים: ראה רא"ש כתובות פ"א סי"ב.

מובן שגם זה אינו נוסח דיפלומטי, ולא הייתי כותב בנוסח זה, לולי צערי **מהשימוש** בתורת החסידות **דא"ח** לא בכדי שילמדו אותה, אלא בכדי כו', ועד אז – שוכחים על כל הענין, כי הרי מ"ש שהוא לומד עמו דא"ח לפרקים קרובים, צ"ע אם בכלל האב מסוגל ללמד בנו תורה זו ובפרט כשנמצא הבן בסביבה אחרת ורואה שאביו הלומד עמו חסידות שולחו דוקא לסביבה ההיא. ואם באמת הכוונה שילמוד דא"ח – הרי יכול הבן ללמוד דא"ח בישיבת תו"ת דלוד, ולימוד הנגלה ילמוד הוא עמו לפרקים קרובים, או שימצא אחר שילמוד עמו לימוד זה. ואם בנוגע ללימוד החסידות אין זה בדוקא שיהי בדבוק חברים כדרישת המשנה, ואין בדוקא שיהי בסביבת צעירי חסידים, אף שלימוד החסידות קשור ביותר בהרגש הלב, עאכו"כ שאין צריך להיות זה נוגע ללימוד הנגלה.

בכלל ההנהגה כאן, אשר אלו הרוצים ללמוד בישיבת תו"ת דכאן ונמצאים במדינה שישנה שם ישיבת תו"ת, עליהם ללמוד משך זמן מסוים בהישיבה ההיא, ואחרי כן מתכתבים ההנהלה דשם עם ההנהלה דכאן ומחליטים אם מתאים להתלמיד לשנות מקומו וכו'.

ויהי רצון שיזכו הוא וזוגתו תחי', אשר סו"ס יעמוד בנס בקרן אורה ומאור שבתורה, ויעמוד שם לא לפרקים, אפילו אם הפרקים קרובים לדעת מי שהוא, אלא בכל רמ"ח אבריו ושס"ה גידיו – וכרצון כ"ק מו"ח אדמו"ר שאמר הברכה דבנין עדי עד, כי סו"ס מה חטא הבן?
בברכה לבשו"ט ולכוח"ט,

מ. שניאורסאהן

ועד הנחות בלה"ק

מכון להוצאה לאור תורת כ"ק אדמו"ר מליובאוויטש זצוקללה"ה נבנ"מ זי"ע

Lahak Hanochos Inc. 788 Eastern Parkway, Suite 408, Brooklyn, N.Y. 11213

Tel. (718) 604-2610 Fax. (206) 666-1770 Email: info@lahak.org

ב"ה.

שהחיינו וקיימנו והגיענו

הגיעו מבית הכורך

תורת מנחם

התוועדויות כרך מג

בספר זה שיחות, מאמרים ומענות חדשים שלא ראו את אור הדפוס שיחות ומאמרים אלו נלקטו אחד אחד מסלילי הקלטה ורשימות שנרשמו בשעתם ע"י החוזרים שיחיו, ונשארו בכתובים עד לאחרונה

כן ניתן להשיג את סדרת הספרים

תשמ"ב – תשנ"ב (45 כרכים)

בחנויות הספרים המובחרות

ובחנוות הספרים קה"ת בארה"ב ובאה"ק

מוקדש
לחיזוק ההתקשרות לנשיאנו
כ"ק אדמו"ר זי"ע

ולזכות

החתן התי ארי' לייב שיחי מאסקאוויטש
והכלה מרת מושקא שתחי קליין
לרגל בואם בקשרי השידוכין בשעה טובה ומוצלחת
טי אלול, היתשע"א

נדפס על ידי ולזכות הוריהם
הרה"ת ר' אברהם יצחק וזוגתו מרת פייגא שיחיו מאסקאוויטש
הרה"ת ר' משה הלוי וזוגתו מרת מנוחה קריינדל שיחיו קליין

ולזכות זקניהם
מרת זעלדא שתחי מאסקאוויטש
מרת פעשע לאה שתחי קליין
הרה"ת ר' שמעון וזוגתו מרת אסתר שיחיו גאָלדמאַן